

Biologisch akkerbouwer Annewillem Maris in Oudemolen:

„Groeidagen maximaal benutten door voorkiemen”

Om het aantal groeidagen van zijn late rassen maximaal te benutten, kiemt biologisch akkerbouwer Annewillem Maris zijn tafelaardappelen en pootgoed voor. „Door het voorkiemen in voorkiemzakken staan de planten gemiddeld 14 dagen eerder boven”, aldus Maris.

Biologische teelt van tafelaardappelen vraagt volgens biologisch akkerbouwer Annewillem Maris veel tijd en inspanning om het gewas vrij te houden van de aardappelziekte. Om een optimaal teeltrendement te bewerkstelligen en een kwaliteitsproduct op de markt te brengen, kiest hij voor rassen met een goede resistentie tegen phytophthora. „Twee belangrijke criteria bij de rassenkeuze zijn voor mij vroegrijpheid en phytophthora resistentie”, vertelt Maris. Hij mist rassen die zowel de eigenschap phytophthora resistentie als de eigenschap vroegrijpheid combineren. Omdat de akkerbouwer meer belang aan phytophthora resistentie dan aan vroegrijpheid hecht, kiest hij bewust voor laatrijpende rassen met goede cijfers voor phytophthora resistentie. „Vroegrijpende rassen zoals Frieslander en Doré zijn schimmelgevoeliger en daardoor voor de biologische teelt minder interessant. Laatrijpende rassen hebben over het algemeen een betere resistentie.”

Maris heeft in het West-Brabantse Oudemolen een akkerbouwbedrijf van 60 hectare. Hierop verbouwt hij jaarlijks 10 hectare aardappelen, waarvan 8,5 hectare tafelaardappelen (Santé en Timate) en 1,5 hectare pootgoed voor eigen gebruik. In 1998 stapte Maris over van gangbare op biologische teelt. In zijn bouwplan verruilde hij de teelt van frites- voor tafelaardappe-

len. „Onze grondsoort heeft een afslibbaarheid van 20 tot 25 % en is daarmee zeer geschikt voor de teelt van tafelaardappelen.”

Snelle grondbedekking

Niet alleen een goede rassenkeuze is van belang binnen de biologische tafelaardappelteelt. Ook het voorkiemen behoort

“Twee belangrijke criteria bij de rassenkeuze zijn voor mij vroegrijpheid en phytophthora resistentie”

daartoe. Met deze methode kan Maris een kwaliteitsproduct leveren. Bijkomend voordeel van voorkiemen kan productieverhoging zijn. Door het pootgoed voor te kiemen kan de akkerbouwer de teelt vervroegen en het aantal groeidagen optimaal benutten. „Zo haal ik toch een meeropbrengst van 3

BEDRIJFSGEGEVENS:

Annewillem Maris heeft in het West-Brabantse Oudemolen een biologisch akkerbouwbedrijf van 60 hectare. Op het bedrijf verbouwt hij in een 1:6 bouwplan 8,5 hectare tafelaardappelen (Santé en Timate) en ongeveer 1,5 hectare pootgoed. Daarnaast verbouwt hij 10 hectare gras-klover, 10 hectare stamslabonen, 10 hectare suikermaïs, 10 hectare witlofpenen, 7 hectare suikerbieten en 3 hectare plantuien. De tafelaardappelen zet Maris af aan Bonna Terra. De overige producten gaan naar Nautilus.

Biologisch akkerbouwer Annewillem Maris:
„Omdat laatrijpende rassen over het algemeen een goede resistentie hebben, zet ik deze in voor de teelt van tafelaardappelen.”

„Groeidagen maximaal benutten door voorkiemen”

tot 5 ton per hectare.” Met het voorkiemen van het pootgoed kan Maris gemiddeld zo’n veertien dagen voorsprong opbouwen. Door op deze manier de teelt te verlengen kan hij het oogstmoment vervroegen. „Hierdoor kan de aardappel in korte tijd al veel produceren voordat de eerste phytophthora-aantasting plaatsvindt”, vertelt Maris.

Een ander voordeel van het voorkiemen van pootgoed is dat door de snelle opkomst de grond eerder bedekt is. Hierdoor stikt het onkruid onder het bladerdek. Met in totaal twee mechanische onkruidbestrijdingen kan Maris het onkruid onderdrukken. „De eerste keer bestrijd ik het onkruid door verlaat te frezen en de tweede keer, als de planten elkaar in de

Door het voorkiemen van het pootgoed in voorkiemzakken staan de planten gemiddeld 14 dagen eerder boven.

rij bijna raken, met een aanaarder”, vertelt de West-Brabantse akkerbouwer.

125 kilo per zak

Voor het voorkiemen van de aardappelen gebruikt Maris voorkiemzakken van leverancier Joppe. Deze zijn ongeveer 1,10 bij 0,14 bij 1,10 (LxBxH) meter en gemaakt van wijdmazig polypropyleen. Een sterk materiaal dat circa 125 kilo kan dragen. Om de aardappelen goed over de zak te verdelen, zijn er in de zak (tussen de voor- en achterzijde) om de veertien centimeter kleine, horizontale draden geregen. Dit is afhankelijk van de potmaat die in de zak komt. De voorkiemzakken hangen in een rek. Aan één rek hangt de akkerbouwer gemiddeld acht tot tien zakken met per zak circa 125 kilo pootgoed. Hij plaatst de rekken met daaraan de voorkiemzakken rond half februari voor het eerst buiten. Daar blijven ze tot de eerste week van april staan. Alleen tijdens een nachtvorst schermt Maris de zakken af.

Groot voordeel van het voorkiemen in zakken is volgens de akkerbouwer dat de kiemen van het pootgoed meer blootgesteld zijn aan het licht en de frisse buitenlucht dan in bakjes. De kiemen zijn hierdoor zeer stevig en kort. Dat werkt vooral

EIGEN POOTGOED TELEN

Om ziekte-insleep zoveel mogelijk te voorkomen, kweekt biologisch akkerbouwer Annewillem Maris zijn eigen pootgoed op. Daartoe koopt hij uitgangsmateriaal aan dat hij vervolgens twee jaar vermeerdert. „De kwaliteit van het biologische pootgoed wisselt enorm. Nu ik mijn eigen pootgoed opkweek heb ik de zekerheid dat ik goed uitgangsmateriaal krijg.”

Om de kwaliteit van zijn pootgoed te verbeteren wil hij binnen een tot twee jaar een mechanische koeling bouwen. Tot nu toe slaat hij zijn uitgangsmateriaal bij derden op.

De capaciteit van de nieuw te bouwen mechanische koeling zal 400 tot 500 ton worden. Maris wil er namelijk ook zijn tafelaardappelen bewaren. „Nu moet ik de tafelaardappelen voor de kerst afzetten omdat ik ze anders niet langer kiemvrij kan houden. Met mechanische koeling kan ik ze tot in het voorjaar bewaren”, vertelt Maris.

positief tijdens het poten. De akkerbouwer hoeft de aardappelen daarom niet met een snarenbed pootmachine te poten.

Kostbaar voor grote bedrijven

Het voorkiemen van pootgoed vraagt volgens Maris wel extra tijd in het voorjaar. De akkerbouwer moet de zakken één voor één vullen met een transportbandje. „Dat maakt het meer interessant voor kleinere bedrijven. Voor grotere bedrijven zal het veel arbeid kosten. Bovendien vergt het veel tijd als de percelen niet bij huis liggen. Dan moet je over een platte wagen beschikken waar de rekken met zakken op kunnen staan. Of je kiest ervoor om iedere keer met de trekker en pootmachine terug naar het erf te rijden.” Voor tafelaardappeltelers die

“Groot voordeel van het voorkiemen in zakken is dat de kiemen van het pootgoed meer blootgesteld zijn aan het licht en de frisse buitenlucht dan in bakjes”

overstappen van kiembakjes naar zakken, levert het volgens Maris echter beduidend meer tijdswinst op.

De aanschafprijs van de voorkiemzakken komt voor hem neer op ongeveer 950 gulden (rek inclusief voorkiemzakken) exclusief BTW. De akkerbouwer gebruikt 20 rekken.

„Voor ons zijn de voorkiemzakken ideaal. Wij hebben een niet al te grote oppervlakte tafelaardappelen en alle percelen liggen rondom de boerderij”, zegt Maris. ●

Marieke Sol